

AVG in 10 vragen

Den Haag, 3 februari 2025

MDT en AVG: AVG in 10 vragen

Inhoud

1. Wat is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)? 2
2. Welke rollen zijn van belang voor de AVG binnen de context van MDT? 2
3. Met welk doel verzamelt het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) persoonsgegevens? 3
4. Hoe blijft de AVG binnen MDT gewaarborgd door OCW en de projectorganisaties die MDT uitvoeren?..... 3
5. Welke wetten zijn betrokken bij de gegevensverzameling voor statistisch onderzoek vanuit MDT? 5
6. Hoe kan de projectorganisatie die MDT uitvoert de verzamelde persoonsgegevens van de deelnemers integreren met die van de MDT-portal, zonder dat hiermee de AVG wordt overschreden? 6
7. Wat betekent de AVG voor de dataverzameling tussen de projectorganisatie die MDT uitvoert en de verschillende samenwerkingspartners binnen MDT?..... 7
8. Hoe zit het met persoonsgegevens van jongeren onder de 16? 7
9. Hoe lang blijven de persoonsgegevens van de MDT-deelnemers bewaard? 8
10. Is de MDT-deelnemersregistratie passend in het kader van de zogenaamde proportionaliteit & subsidiariteit? 8

1. Wat is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)?

De Algemene Verordening Gegevensbescherming, verder aangeduid als AVG, ook wel genoemd de privacywet, gaat over het omgaan met persoonsgegevens. De AVG geeft regels die in acht dienen te worden genomen bij het omgaan (verwerken) van persoonsgegevens. De belangrijkste bepalingen uit de AVG zijn als volgt samen te vatten:

- Persoonsgegevens mogen alleen worden verzameld en verwerkt als er in de AVG een grondslag voor is. Er zijn verschillende grondslagen die als voorwaarde dienen om persoonsgegevens te verwerken, bijvoorbeeld voor de naleving van een wettelijk voorschrift of uitvoering van een overeenkomst. De grondslag bepaalt ook welke persoonsgegevens mogen worden verwerkt.
- Indien de hiervoor genoemde grondslagen niet aanwezig zijn, kan worden teruggevallen op toestemming. In de gevallen van een wettelijk voorschrift of overeenkomst, is er geen toestemming nodig.
- De verwerking van de persoonsgegevens dient voor de betrokkenen transparant te zijn: wie verwerkt welke gegevens voor welk doel?
- Het bestaan van een wettelijke grondslag alleen voor de verwerking van persoonsgegevens is niet voldoende: persoonsgegevens mogen alleen verzameld worden voor een gerechtvaardigd doeleinde. Dat doeleinde moet bepaald zijn en vooraf uitdrukkelijk zijn omschreven. Het doel waarvoor een organisatie de persoonsgegevens gaat verwerken moet verenigbaar zijn met het doel waarvoor de persoonsgegevens zijn verzameld. Uitzondering hierop is het uitvoeren van statistisch onderzoek waarvan de resultaten anoniem worden gerapporteerd.
- De persoon van wie de persoonsgegevens worden verwerkt moet in ieder geval op de hoogte zijn van de identiteit van de organisatie of persoon die deze persoonsgegevens verwerkt (zogenaamde verwerkingsverantwoordelijke) en van het doel van de gegevensverwerking.
- De verwerkingsverantwoordelijke moet ervoor zorgen dat de gegevens juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd.
- De gegevensverwerking moet op een passende manier worden beveiligd.
- Voor bijzondere gegevens, zoals over ras, gezondheid en geloofsovertuiging, gelden extra strenge regels.

Voor meer informatie, zie de website van de Autoriteit Persoonsgegevens, klik [hier](#).

2. Welke rollen zijn van belang voor de AVG binnen de context van MDT?

Meerdere organisaties die betrokken zijn bij MDT, o.a. de penvoerder en de projectleider, verwerken persoonsgegevens van jongeren die een MDT-traject volgen. De persoonsgegevens die hierbij worden verwerkt vallen onder de AVG en dienen dus rechtmatig te worden verwerkt en te worden beschermd tegen verlies of onrechtmatige gebruik.

- De Staatssecretaris van OCW is *Verwerkingsverantwoordelijke* zoals bedoeld in de AVG. Bij wet is beslist welke persoonsgegevens in het kader van die uitvoering dienen

te worden verwerkt voor welke doeleinden en op welke wijze. De wet geldt voor de hele keten van de desbetreffende uitvoering. De wet is voorwaarden-scheppend en is van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens door OCW. De staatssecretaris van OCW geeft uitvoering aan de wettelijke MDT-regeling. In de wettelijke MDT-regeling is beschreven welke categorieën van persoonsgegevens worden verzameld, verwerkt en voor welke doeleinden. Tevens voert OCW de regie op welke manier in de keten, van dataverzameling tot rapportage, de persoonsgegevens worden verwerkt. De staatssecretaris van OCW is verantwoordelijk dat het verzamelen en verwerken van persoonsgegevens geschiedt in overeenstemming met de AVG.

- Verian, Abbi-Insights, Impact Centre Erasmus, Techonomy en Social Finance zijn in opdracht van OCW *Verwerkers* en voeren bepaalde activiteiten uit in het kader van MDT;
- Penvoerders zijn *Verwerkingsverantwoordelijke* voor de persoonsgegevens die zij verzamelen van de deelnemers. Eventueel kan een penvoerder de verwerking hebben uitbesteed aan een eigen Verwerker.
- Deelnemers helpen op hun beurt door hun persoonsgegevens juist en correct aan de projectorganisatie die MDT uitvoert te verstrekken en door wijzigingen zo snel mogelijk door te geven.

3. Met welk doel verzamelt het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) persoonsgegevens?

In het algemeen, dus breder dan voor MDT alleen, verwerkt OCW persoonsgegevens voor de uitvoering van bij wet opgedragen taken of voor andere doeleinden op basis van een wettelijke grondslag. Het verwerken van persoonsgegevens kan bijvoorbeeld nodig zijn voor:

- Interne bedrijfsvoering
- Toetsen van effectiviteit van beleid
- Bekostigen van verschillende instellingen
- Beantwoorden van vragen van burgers
- Afhandelen van een verzoek op grond van de Wet Openbaarheid van Bestuur
- Afhandelen van verzoeken tot inzage van betrokkenen op basis van de 'privacywet', de AVG.

In het geval van MDT gaat het om het uitvoeren van de MDT-regeling en het toetsen en waar nodig het bijsturen van beleid en het doen van (statistisch) onderzoek naar de effectiviteit van MDT.

4. Hoe blijft de AVG binnen MDT gewaarborgd door OCW en de projectorganisaties die MDT uitvoeren?

OCW heeft verschillende organisaties ingeschakeld voor de uitvoering van de MDT-regeling. Niet alle betrokken organisatie verwerken daadwerkelijk identificeerbare persoonsgegevens die in het kader van de MDT worden verzameld. In het onderstaande overzicht worden deze organisaties benoemd met daarbij een korte omschrijving of zij voor OCW persoonsgegevens verwerken en voor welke doeleinden zij dat doen.

OCW krijgt toegang tot statistieken over de deelnemerspopulatie in de vorm van anonieme rapportages en kan dus nooit deelnemers identificeren.

Projectorganisaties die MDT uitvoeren (MDT-projecten)

De projectorganisaties die MDT uitvoeren hebben een belangrijke rol in de borging van AVG binnen de eigen organisatie. Dit betekent dat met name in de communicatie naar de deelnemers toe duidelijk gemaakt moet worden welke gegevens worden verzameld, door wie en voor welke doeleinde(en), dus wat er gebeurt met de gegevens van deelnemende jongeren. Het MDT-team ondersteunt hierin door middel van het delen van documenten die uitleg geven over de deelnemersregistratie, zie bijvoorbeeld de documenten 'Uitleg jongeren' en 'Deelnemersvoorwaarden' in de [MDT-Toolkit/vragenlijsten](#).

Verian

Verian is aangesteld door OCW als *Verwerker* en zorgt in opdracht van OCW voor de verzameling van de persoonsgegevens voor statistisch onderzoek en het opstellen van anonieme rapportages in het kader van MDT. De persoonsgegevens van deelnemende jongeren worden opgeslagen in een database en door Verian verwerkt voor het uitvoeren van die opdracht.

Het is Verian niet toegestaan om de persoonsgegevens te verwerken voor eigen doeleinden. Vind [hier](#) meer informatie over hoe Verian hierbij de AVG waarborgt.

Voor de overdracht van de gegevens van de deelnemers binnen het onderzoeksplatform (MDT-portal) van Verian is tussen Verian en OCW een verwerkersovereenkomst getekend. De rechten en plichten van *Verwerker* (Verian) en *Verwerkingsverantwoordelijke* (OCW) zijn vastgelegd in een Verwerkersovereenkomst volgens het '[Model verwerkersovereenkomst voor rijksoverheidsorganisaties](#)'.

Abbi Insights

Abbi Insights is door OCW aangesteld als *Verwerker* van persoonsgegevens voor het bereiken van deelnemers, penvoerders en projectleiders via digitale communicatie en deelnemers te activeren via interactieve chat-dialogen. De rechten en plichten van *Verwerker* (Abbi Insights) en *Verwerkingsverantwoordelijke* (OCW) zijn vastgelegd in een Verwerkersovereenkomst volgens het '[Model verwerkersovereenkomst voor rijksoverheidsorganisaties](#)'.

Impact Centre Erasmus (ICE)

Binnen MDT-onderzoek is ICE verantwoordelijk voor de analyse en (anonieme) rapportages rondom de impact van MDT. ICE krijgt hierbij geen toegang tot de individuele, herleidbare gegevens van de deelnemers .

Social Finance NL

In het kader van de Maatschappelijke Diensttijd (MDT) heeft Social Finance NL maatschappelijke businesscases uitgevoerd voor verschillende MDT-projecten in opdracht van OCW. Social Finance NL heeft voor haar werkzaamheden inzage in subsidieaanvragen, beschikkingen en persoonsgegevens van projectleiders of penvoerders. Social Finance NL heeft geen toegang tot persoonsgegevens van deelnemers van MDT.

Techonomy

Techonomy is betrokken als uitvoerder en maakt de certificaten van deelname met de persoonsgegevens van de deelnemers aan MDT projecten. Techonomy is aangesteld als Verwerker van persoonsgegevens. De rechten en plichten van *Verwerker* (Techonomy) en *Verwerkingsverantwoordelijke* (OCW) zijn vastgelegd in een Verwerkersovereenkomst volgens het 'Model verwerkersovereenkomst voor rijksoverheidsorganisaties'.

ZonMw

Als uitvoeringsorganisatie maakt ZonMw projectrapportages en vraagt daarvoor (persoons)gegevens op bij projectleiders en/of hoofdaanvragers. ZonMw heeft echter geen toegang tot de persoonsgegevens van de deelnemende jongeren.

ZonMw is zelf verwerkersverantwoordelijke en daarom hoeft er geen afzonderlijke verwerkersovereenkomst te worden afgesloten met OCW. Hiermee is de AVG gewaarborgd.

5. Welke wetten zijn betrokken bij de gegevensverzameling voor statistisch onderzoek vanuit MDT?

Naast de MDT-regelgeving zelf, is de AVG de belangrijkste wet die ten grondslag ligt aan de gegevensverwerking voor het doen van statistisch onderzoek naar de impact van MDT. Artikel 89 AVG gaat om de verwerking van persoonsgegevens voor wetenschappelijk of historisch onderzoek of onderzoek voor statistische doeleinden. De AVG kent op een aantal plaatsen een speciale positie toe om voor deze doeleinden persoonsgegevens te verwerken.

Op basis van artikel 89 van de AVG is statistisch onderzoek met persoonsgegevens of het laten uitvoeren van statistisch onderzoek met persoonsgegevens toegestaan zolang OCW een wettelijke grondslag heeft om persoonsgegevens te verwerken. Daarbij moeten ook de volgende bepalingen uit de AVG worden nageleefd:

- Artikel 5 lid 1 onder b AVG 'verenigbaar gebruik';
- Overweging 162 AVG eisen met betrekking tot 'anonieme rapportage'; en
- Artikel 6 aanhef onder 1 c AVG 'grondslag voor gegevensverwerking' en Artikel 6 lid 3 AVG 'eis aan wetgeving voor wettelijke grondslag om persoonsgegevens te verwerken';
- Artikel 28 AVG 'het opstellen van een Verwerkersovereenkomst tussen OCW en Verwerkers die zijn ingeschakeld in het kader van de MDT'.

6. Hoe kan de projectorganisatie die MDT uitvoert de verzamelde persoonsgegevens van deelnemers integreren met die van de MDT-portal, zonder dat hiermee de AVG wordt overschreden?

Indien de projectorganisatie die MDT uitvoert voor de uitvoering van MDT geen aanvullende gegevens uitvraagt bij de deelnemende jongeren, is het voldoende om de deelnemers te informeren over de gegevensverzameling en zorg te dragen voor een veilige omgeving voor het beheer van de gegevens.

Het kan echter voorkomen dat naast de doeleinden ten behoeve van MDT-onderzoek, de projectorganisatie die MDT uitvoert ook eigen (andere) doelstellingen heeft waarvoor

persoonsgegevens van jongeren in het kader van MDT worden verwerkt. Hierbij valt te denken aan registratie van talenten, ontwikkeldoelen, werk skills, reflectieverslagen van voortgang, activiteiten die de jongeren doen, registratie aanwezigheid trainingen, en evt. een eigen impactmeting.

Voor deze eigen aanvullende gegevensverwerking van extra persoonsgegevens, naast MDT, dient de projectorganisatie die MDT uitvoert een additioneel AVG-proces met bijbehorende grondslag en doeleinden in te regelen. Dit betekent dat voor de aanvullende gegevensregistratie moet worden vastgelegd:

- Aan de hand van welke wettelijke AVG grondslag dit toegestaan is; en
- Voor welke doeleinden deze gegevens worden verwerkt; en
- Of deze doeleinden in overeenstemming zijn met de genoemde doeleinden voor het verzamelen van deze (extra) persoonsgegevens

De projectorganisatie die MDT uitvoert kan alleen gebruik maken van de grondslag 'wettelijke voorschrift' als de gegevensverwerking volgt vanuit de regelgeving van MDT. Bijvoorbeeld: wanneer de organisatie de telefoonnummers van jongeren gebruikt voor de registratie van trainingen, dan is de grondslag om de persoonsgegevens te verwerken de overeenkomst (voor MDT) met de betrokkene en de MDT-projectorganisatie. Alle gegevens die worden verzameld die niet overeenkomen met de MDT-regelgeving, zullen zelf moeten worden verwerkt. De AVG is natuurlijk ook van toepassing op dat deel en het project zal daarvoor aan de AVG moeten voldoen. De regelgeving zit zo in elkaar dat het niet mogelijk is om vanuit centraal MDT deze additionele AVG-processen te begeleiden.

Wanneer de eigen doeleinden overeenkomen met de MDT-doeleinden is het zeer aan te raden om de gegevens van de jongeren in de bestaande (geïntegreerde) administratie in de organisatie op te nemen waarbij slechts de benodigde gegevens voor de deelnemersregistratie worden gedeeld in de MDT-portal. Zo wordt onnodige registratielast bij de deelnemers voorkomen. Natuurlijk kan de projectorganisatie die MDT uitvoert er ook voor kiezen om een aparte administratie aan te leggen voor de benodigde persoonsgegevens. In beide gevallen moet de projectorganisatie die MDT uitvoert kunnen garanderen dat de persoonsgegevens uit de MDT-trajecten niet voor andere doeleinden worden gebruikt.

7. Wat betekent de AVG voor de dataverzameling tussen de projectorganisatie die MDT uitvoert en de verschillende samenwerkingspartners binnen MDT?

Indien de projectorganisatie die MDT uitvoert werkt met verschillende projectpartners die allen werken met persoonsgegevens van jongeren, is het van groot belang dat het gebruik en verwerking van de gegevens tussen het MDT-project en de verschillende samenwerkingspartners goed is ingeregeld.

Vanaf subsidieronde 5a biedt MDT een officieel format dat MDT-projecten kunnen gebruiken in de samenwerking met partners, het zg. MDT-Data Sharing Agreement (DSA). Aan de hand van de DSA worden afspraken gemaakt over hoe de AVG tussen de projectorganisatie die MDT uitvoert en de samenwerkingspartners moet worden nageleefd.

Er dient hiervoor in de bijlage van de DSA te specificeren welke gegevens precies worden uitgevraagd bij de samenwerkingspartner en met welke reden, zoals toegelicht in de bijlage van de DSA. In de 'Inhoudstabel voor bulk upload' staat een overzicht van de onderdelen die per deelnemer dienen te worden geregistreerd voor MDT-onderzoek.

8. Hoe zit het met de persoonsgegevens van jongeren onder de 16?

Als de AVG-grondslag om de persoonsgegevens te verstrekken op basis 'voldoen aan een wettelijke verplichting' of een andere AVG-grondslag om persoonsgegevens te verwerken niet van toepassing is, dan blijft de grondslag 'toestemming van de betrokkene' over als de basis waarop de persoonsgegevens kunnen worden verwerkt.

Als de toestemming van de betrokkene (deelnemende jongere niet ouder dan 16 jaar) nodig zou zijn, dan dient rekening te worden gehouden met de volgende wettelijke voorschriften: De AVG (artikel 8 AVG) en de uitvoeringwet (artikel 5 AVG) stellen kortgezegd dat wanneer de grondslag 'toestemming van de betrokkene' van kracht is dat voor de betrokkene jonger dan 16 jaar deze toestemming zowel in een online als offline omgeving wordt gegeven door de wettelijk vertegenwoordiger. De online toestemming moet ook worden geverifieerd.

Echter, persoonsgegevens van jongeren tot 16 jaar worden bij MDT verwerkt op basis van de grondslag '*voldoen aan toepasselijke wettelijke verplichting*' (zoals de MDT-regelgeving die rust op de organisatie): Artikel 6 aanhef onder 1 c AVG.

Door de AVG grondslag 'wettelijke verplichting om persoonsgegevens te verstrekken' geldt voor het verwerken van persoonsgegevens van de deelnemende jongeren dat geen toestemming nodig is van de jongere zelf en ook niet van een wettelijke vertegenwoordiger. Het is wel verplicht - en belangrijk - dat de deelnemende jongeren goed worden geïnformeerd over wie de gegevens verzamelt, wie deze gegevens verwerkt en met welk doel dit gebeurt. Iedereen binnen de projectorganisatie die MDT uitvoert en die als AVG Verwerkingsverantwoordelijke persoonsgegevens verwerkt, zoals projectleiders, penvoerders etc., dient te voldoen aan de informatieverplichting tegenover de deelnemende jongeren.

9. Hoe lang blijven de persoonsgegevens van MDT-deelnemers bewaard?

De persoonsgegevens die in het kader van MDT worden verzameld en verwerkt, blijven gedurende een periode van vijf jaar na het beëindigen van subsidieronde bewaard om te voldoen aan wettelijke bewaarverplichtingen en om verantwoording te kunnen afleggen over MDT-activiteiten (zie ook vraag 10 over de verantwoording aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal) en ander MDT gerelateerd statistisch onderzoek indien dat niet met anonieme gegevens kan worden uitgevoerd.

Het MDT-onderzoek dat door Verian wordt uitgevoerd is een langlopend, doorlopend statistisch onderzoek. Hierbij worden de uitkomsten van ieder onderzoek door Verian steeds getoetst aan de uitkomsten van eerdere statistische onderzoeken die door Verian zijn uitgevoerd in het kader van MDT. Verian hanteert dezelfde bewaartermijn van 5 jaar na het beëindigen van een subsidieronde.

Wel worden de persoonsgegevens die voor MDT-onderzoek worden verwerkt telkens anoniem gemaakt zodra deze niet meer nodig zijn voor de uitvoering van het statistisch

onderzoek en zijn alle rapportages die Verian doet in het kader van MDT te allen tijde anoniem.

10. Is de MDT-deelnemersregistratie passend in het kader van de zogenaamde proportionaliteit & subsidiariteit?

Het proportionaliteitsbeginsel houdt in dat de keuzes die worden gemaakt en de eisen en de voorwaarden die worden gesteld, in redelijke verhouding dienen te staan tot de aard en omvang van de opdracht. Een gedraging voldoet aan deze eisen als zij in een redelijke verhouding staat tot het te behartigen belang. Zij mag niet leiden tot de onevenredige aantasting van een ander belang. Het door de gedraging behartigde belang moet opwegen tegen de door de gedraging aangetaste belangen.

Het subsidiariteitsbeginsel houdt in dat persoonsgegevens alleen mogen worden verwerkt als dit noodzakelijk is om een bepaald doel te bereiken en dat de verwerking niet verder mag gaan dan nodig is. Met andere woorden: er moet altijd gezocht worden naar de minst ingrijpende manier om het doel te realiseren.

Dit betekent dat organisaties moeten nagaan of het doel ook bereikt kan worden zonder de verwerking van persoonsgegevens of met minder persoonsgegevens. Subsidiariteit werkt nauw samen met het proportionaliteitsbeginsel, dat voorschrijft dat de verwerking in verhouding moet staan tot het doel.

De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft het programma MDT (vallend onder OCW) gevraagd om bepaalde verantwoording van MDT-middelen, onder andere door de uitvoering van een doorlopend onderzoek naar de effecten en de impact van MDT. Om onderzoek te kunnen doen naar deze effecten zijn de daarvoor benodigde gegevens, opgenomen in de zg. [Inhoudstabel](#), noodzakelijk. Hieronder vallen o.a. leeftijd, opleiding en geslacht. Deze gegevens zijn noodzakelijk om inzicht te krijgen in de kenmerken van de deelnemers van MDT en om na te gaan of er verschillende effecten zijn bij verschillende groepen van deelnemers. Zonder deze persoonsgegevens kan OCW niet inhoudelijk voldoen aan de vraag van de Tweede Kamer.

Hiermee voldoet de gegevensverzameling vanuit MDT aan de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit.

Vragen naar aanleiding van dit document?

Heb je nog vragen naar aanleiding van dit document? Neem dan contact op via mdt@doemeemetmdt.nl.